

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS)»

(2001/C 260/11)

Στις 23 Μαρτίου 2001 το Συμβούλιο αποφάσισε, βάσει του άρθρου 262, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Οικονομική και Νομισματική Ένωση, Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 26 Ιουνίου 2001 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Walker.

Κατά την 383η σύνοδο ολομέλειας της 11ης και 12ης Ιουλίου 2001 (συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 111 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 2 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Οι περιφερειακές στατιστικές αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος· χρησιμοποιούνται για διάφορους σκοπούς και από μεγάλο αριθμό χρηστών. Τα περιφερειακά δεδομένα των κρατών μελών της ΕΕ χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, για την κατανομή των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων με ορθολογικό και συνεκτικό τρόπο. Ως εκ τούτου, οι περιφερειακές στατιστικές αποτελούν την αντικειμενική στατιστική βάση για σημαντικές πολιτικές αποφάσεις.

1.2. Όλες οι περιφερειακές στατιστικές πρέπει να βασίζονται σε μια γεωγραφική διαίρεση του εξεταζόμενου εδάφους. Η Eurostat, σε συνεργασία με άλλα τμήματα της Επιτροπής, δημιούργησε την ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) στις αρχές της δεκαετίας του 1970 ως ένα ενιαίο και συνεκτικό σύστημα διαίρεσης του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παραγωγή περιφερειακών στατιστικών της Κοινότητας.

1.3. Αυτή η ονοματολογία NUTS έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία τα τελευταία χρόνια ως βάση για εναρμονισμένα, και επομένως συγκρίσιμα περιφερειακά στοιχεία. Η NUTS χρησιμοποιείται ως αναφορά για τη συλλογή, ανάπτυξη, εναρμόνιση και διάδοση κοινοτικών περιφερειακών στατιστικών.

1.4. Η ονοματολογία NUTS δεν έχει καμία εκ προοιμίου νομική αξία, δηλαδή δεν υπάρχει ακόμη κανονισμός ο οποίος να ορίζει με κάθε λεπτομέρεια τους κανόνες θέσπισης και ενημέρωσής της. Τα ζητήματα αυτά διευθετούνται με «συμφωνίες κυρίων» μεταξύ των κρατών μελών και της Eurostat, μερικές φορές ύστερα από μακρές και δύσκολες διαπραγματεύσεις. Στη συνέχεια η NUTS δημοσιεύεται από τη Eurostat.

1.5. Υπάρχουν διάφορα στάδια για την εφαρμογή της περιφερειακής ταξινόμησης σε μια συγκεκριμένη χώρα. Πρώτον, αναλύεται η διοικητική δομή· στη συνέχεια ελέγχεται αν τα περιφερειακά δεδομένα συλλέγονται και διαδίδονται βάσει αυτής της περιφερειακής κατανομής, πράγμα το οποίο συμβαίνει συνήθως. Μετά, αναλύεται το μέσο μέγεθος (από την άποψη του πληθυσμού)

των μονάδων των διαφόρων υφιστάμενων διοικητικών επιπέδων προκειμένου να καθοριστεί η θέση των επιπέδων αυτών στην ιεράρχηση της περιφερειακής ταξινόμησης. Υπάρχουν δύο περιπτώσεις:

- το μέσο μέγεθος αντιστοιχεί γενικά σ' αυτό ενός υφιστάμενου επιπέδου της ταξινόμησης NUTS, (σ' αυτή την περίπτωση, η εν λόγω διοικητική δομή χρησιμοποιείται ως έχει, χωρίς αλλαγή, για την περιφερειακή κατανομή σ' αυτό το επίπεδο)·
- καμία διοικητική δομή δεν έχει μέσο μέγεθος κάτω από το όριο που αναφέρεται παραπάνω, (στην περίπτωση αυτή, θεσπίζεται μια ad hoc στατιστική διαίρεση, σύμφωνα με την πρακτική που υιοθετείται για τα κράτη μέλη και σε συνεργασία με την ενδιαφερόμενη χώρα, με τη συνένωση μικρότερων διοικητικών μονάδων για τη δημιουργία των ονομαζόμενων «μη διοικητικών» μονάδων).

1.5.1. Στην πρώτη περίπτωση η περιφέρεια ορίζεται πολιτικά· αυτό έχει ως αποτέλεσμα να διαφέρει πιθανόν ευρέως το μέγεθος ορισμένων μονάδων από το μέσο μέγεθος των μονάδων που έχουν καταχωρηθεί στο επίπεδο αυτό. Το γερμανικό κρατίδιο είναι ένα παράδειγμα χώρας με υφιστάμενα διοικητικά επίπεδα (EAU). Ορισμένα κράτη μέλη (π.χ. Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο) δεν διαθέτουν διοικητικά επίπεδα.

1.6. Επισημαίνεται ότι οι προτάσεις της Επιτροπής δεν θα θίξουν το status quo κανενός κράτους μέλους. Σκοπός είναι ο καλύτερος συντονισμός και ο περιορισμός των διαφορών στο μέλλον.

1.7. Ο προτεινόμενος κανονισμός θα παράσχει επίσης στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες το πλαίσιο μιας συνεκτικής περιφερειακής κατανομής της επικράτειάς τους για στατιστικούς σκοπούς αναφορικά με την ένταξη.

1.8. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι βάσει των αρχών της επικουρικότητας και αναλογικότητας, ο στόχος που τίθεται, δηλαδή η δημιουργία εναρμονισμένης περιφερειακής ταξινόμησης, που θα χρησιμοποιείται για όλες τις ευρωπαϊκές περιφερειακές στατιστικές, μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε κοινοτικό επίπεδο.

2. Οι προτάσεις της Επιτροπής

2.1. Σχετικές λεπτομέρειες περιέχονται στο Παράρτημα.

3. Παρατηρήσεις

3.1. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει την αρχή της παροχής μιας σαφούς νομικής βάσης για ένα απλό και συνεκτικό σύστημα περιφερειακών στατιστικών αναλύσεων, τόσο για τα σημερινά κράτη μέλη όσο και για τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες.

3.2. Δεδομένου ότι βάσει των στατιστικών αυτών λαμβάνονται σημαντικές πολιτικές αποφάσεις, είναι προφανές ότι η ύπαρξη παρόμοιου συστήματος είναι θεμελιώδους σημασίας για την εύρυθμη λειτουργία των διαρθρωτικών ταμείων.

3.3. Η ΟΚΕ επισημαίνει ότι στο άρθρο 3, παράγραφος 4, εδάφιο 2, 2η πρόταση ορίζεται ότι:

«Το μέγεθος των μη διοικητικών μονάδων ενός κράτους μέλους που έχουν ταξινομηθεί σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο της NUTS θα πρέπει να βρίσκεται εντός των ορίων του πληθυσμού που αναφέρονται στην παράγραφο 2.»

3.3.1. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή απαιτείται όπως ο πληθυσμός κάθε μη διοικητικής μονάδας βρίσκεται μεταξύ του ανώτατου και του ελάχιστου ορίου που καθορίζεται λεπτομερώς για κάθε επίπεδο NUTS με αποτέλεσμα να απαιτείται σχετική προσαρμογή οσάκις μια μη διοικητική μονάδα εξήρχετο των ορίων αυτών, ενώ στην αιτιολογική σκέψη της Επιτροπής ορίζεται με σαφήνεια ότι ο καθοριστικός παράγων είναι το μέσο μέγεθος των μονάδων NUTS για οποιοδήποτε επίπεδο και οποιαδήποτε χώρα.

3.3.2. Έτσι, για να πραγματοποιηθούν οι προθέσεις της Επιτροπής πρέπει πριν από την έγκριση του κανονισμού να τροποποιηθεί η διατύπωση, «Το μέγεθος των μη διοικητικών μονάδων» ως εξής: «Το μέσο μέγεθος των μη διοικητικών μονάδων ...».

3.3.3. Αν δεν γίνει η τροποποίηση αυτή, ο κανονισμός θα έχει πολύ διαφορετικά αποτελέσματα από τα επιδιωκόμενα.

3.4. Ενώ αναγνωρίζει ότι η συγκρισιμότητα των περιφερειακών στατιστικών απαιτεί να είναι, υπό κανονικές συνθήκες, συγκρίσιμο το μέγεθος του πληθυσμού των περιφερειών, η ΟΚΕ πιστεύει ωστόσο ότι είναι αναγκαίο να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των νήσων και των πλέον απομακρυσμένων περιοχών οι οποίες, από τη φύση τους, είναι γεωγραφικά απομονωμένες από την επικράτεια της υπόλοιπης Κοινότητας.

3.4.1. Η ΟΚΕ σημειώνει τα κριτήρια ταξινόμησης που αναφέρονται στο προτεινόμενο άρθρο 3 του κανονισμού και τις ρυθμίσεις για τροπολογίες από την Επιτροπή σύμφωνα με τις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 7, παράγραφος 2. Παρά τα προτεινόμενα γενικά κριτήρια, η ΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η ταξινόμηση NUTS αναγνωρίζει την ιδιαίτερη κατάσταση των νήσων και των απομακρυσμένων περιοχών, προσδιορίζοντάς τες με σαφήνεια και συγκεκριμένο τρόπο, ανεξάρτητα από τα κατώτατα όρια που αναφέρονται στο άρθρο 3, παράγραφος 2.

3.4.2. Δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι ακόμη και οι περιοχές εκείνες που θεωρούνται σήμερα ως χωριστές μονάδες NUTS θα εξακολουθήσουν να έχουν το ίδιο καθεστώς στο μέλλον. Όταν η διεύρυνση θα έχει πραγματοποιηθεί, η Επιτροπή μπορεί να επιθυμεί «να εναρμονίσει» όλους τους τομείς NUTS σε ολόκληρη την ΕΕ και να εφαρμόσει προοδευτικά τα ίδια κατώτατα όρια σε όλους τους υφιστάμενους τομείς NUTS. Στο πλαίσιο αυτό, η ΟΚΕ σημειώνει ότι η Επιτροπή θα έχει κάθε εξουσία να τροποποιήσει τον κατάλογο των περιοχών NUTS που αναφέρονται στο παράρτημα στο σχέδιο κανονισμού, υπό την επιφύλαξη της άσκησης του δικαιώματος αρνησικυρίας από το Συμβούλιο, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Η ΟΚΕ ζητεί από την Επιτροπή να ασκεί τις εξουσίες αυτές μόνο όταν πρόκειται για συγκεκριμένες αλλαγές που απαιτούν μια ανάλογη προσαρμογή.

3.5. Το άρθρο 5 ορίζει στην παράγραφο 5 ότι «Αφού εγκριθεί μια τροποποίηση της NUTS, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να παράσχει, εντός 2 ετών, ιστορικές χρονοσειρές για τα τελευταία 5 έτη που αντιστοιχούν στη νέα περιφερειακή κατανομή». Η ΟΚΕ φρονεί ότι η διάταξη αυτή μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να αποβεί επαχθής.

3.6. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την άποψη της Επιτροπής ότι μόνο σε κοινοτικό επίπεδο μπορεί να επιτευχθεί ο στόχος της δημιουργίας μιας εναρμονισμένης περιφερειακής ταξινόμησης για όλες τις ευρωπαϊκές περιφερειακές στατιστικές.

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Göke FRERICHS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι η θέσπιση μιας κοινής στατιστικής ονοματολογίας των εδαφικών μονάδων, στο εξής «NUTS», προκειμένου να εξασφαλιστεί η παραγωγή και διάδοση συγκρίσιμων περιφερειακών στατιστικών στην Κοινότητα.
2. Η ονοματολογία NUTS που καθορίζεται στο παράρτημα I αντικαθιστά την «ονοματολογία των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS)» που δημιουργήθηκε από τη στατιστική υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών.

Άρθρο 2

Διάρθρωση

1. Η ονοματολογία NUTS περιλαμβάνει για κάθε περιφέρεια ένα συγκεκριμένο κωδικό και όνομα. Υποδιαιρεί την οικονομική επικράτεια της Κοινότητας, όπως ορίζεται στην απόφαση 91/450/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 26 Ιουλίου 1991⁽¹⁾, σε εδαφικές μονάδες, στο εξής «περιφέρειες».
2. Η ονοματολογία NUTS είναι ιεραρχική. Υποδιαιρεί κάθε κράτος μέλος σε περιφέρειες επιπέδου NUTS 1, κάθε μία από τις οποίες διαιρείται σε περιφέρειες επιπέδου NUTS 2, οι οποίες με τη σειρά τους διαίρονται σε περιφέρειες επιπέδου NUTS 3.
3. Ωστόσο, μια συγκεκριμένη περιφέρεια μπορεί να εμφανίζεται σε διάφορα επίπεδα της NUTS.
4. Δύο διαφορετικές περιφέρειες ενός κράτους μέλους δεν μπορούν να έχουν το ίδιο όνομα. Αν δύο περιφέρειες διαφορετικών κρατών μελών έχουν το ίδιο όνομα, προστίθεται ο αντίστοιχος κωδικός της χώρας στο όνομα της περιφέρειας.

Άρθρο 3

Κριτήρια ταξινόμησης

1. Οι υφιστάμενες διοικητικές μονάδες στα κράτη μέλη αποτελούν το πρώτο κριτήριο που χρησιμοποιείται για τον ορισμό των περιφερειών.

Για το σκοπό αυτό, ο όρος «διοικητική μονάδα» σημαίνει μια γεωγραφική περιοχή στην οποία μια διοικητική αρχή έχει την εξουσία να λαμβάνει διοικητικές ή πολιτικές αποφάσεις σχετικά με την περιοχή αυτή εντός του νομικού και θεσμικού πλαισίου του κράτους μέλους.

2. Προκειμένου να οριστεί το αντίστοιχο επίπεδο της NUTS στο οποίο πρέπει να ταξινομηθεί μια δεδομένη τάξη διοικητικών μονάδων ενός κράτους μέλους, το μέσο μέγεθος της εν λόγω τάξης διοικητικών μονάδων του κράτους μέλους θα πρέπει να βρίσκεται εντός των ακόλουθων ορίων πληθυσμού:

Επίπεδο	Ελάχιστο όριο	Μέγιστο όριο
NUTS 1	3 εκατ.	7 εκατ.
NUTS 2	800 000	3 εκατ.
NUTS 3	150 000	800 000

⁽¹⁾ ΕΕ L 240 της 29.8.1991.

3. Οι υφιστάμενες διοικητικές μονάδες που χρησιμοποιούνται για την ονοματολογία NUTS παρουσιάζονται στο παράρτημα II. Κάθε τροποποίηση του παραρτήματος II μπορεί να εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2.

4. Αν, για ένα συγκεκριμένο επίπεδο της NUTS, δεν υπάρχουν σε ένα κράτος μέλος διοικητικές μονάδες κατάλληλου μεγέθους, σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 2, αυτό το επίπεδο της NUTS δημιουργείται με ομαδοποίηση κατάλληλου αριθμού υφιστάμενων μικρότερων διοικητικών μονάδων. Η εν λόγω ομαδοποίηση λαμβάνει υπόψη τα γεωγραφικά, κοινωνικοοικονομικά, ιστορικά, πολιτισμικά ή/και άλλα κριτήρια.

Οι ομαδοποιημένες μονάδες που προκύπτουν αναφέρονται στη συνέχεια ως «μη διοικητικές μονάδες». Το μέγεθος των μη διοικητικών μονάδων ενός κράτους μέλους που έχουν ταξινομηθεί σε ένα συγκεκριμένο επίπεδο της NUTS θα πρέπει να βρίσκεται εντός των ορίων του πληθυσμού που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Ωστόσο, για διοικητικούς ή γεωγραφικούς λόγους, που θα εκτιμήσει η Επιτροπή, ορισμένες μη διοικητικές μονάδες μπορεί να αποκλίνουν από τα όρια αυτά.

5. Αν ολόκληρος ο πληθυσμός ενός κράτους μέλους είναι κάτω από το ανώτατο όριο για ένα δεδομένο επίπεδο της NUTS, ολόκληρο το κράτος μέλος αποτελεί μια περιφέρεια NUTS για το επίπεδο αυτό.

Άρθρο 4

Συστατικά στοιχεία της NUTS

1. Εντός 6 μηνών μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή, ύστερα από διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, δημοσιεύει τις τοπικές διοικητικές μονάδες που αποτελούν συστατικά στοιχεία κάθε περιφέρειας του επιπέδου NUTS 3.

Οι υφιστάμενες τοπικές διοικητικές μονάδες παρουσιάζονται στο παράρτημα III. Τροποποιήσεις στο παράρτημα III μπορούν να εγκριθούν από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 7, παράγραφος 2.

2. Εντός του πρώτου εξαμήνου κάθε έτους, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν όλες τις αλλαγές των συστατικών στοιχείων για το προηγούμενο έτος, στην ηλεκτρονική μορφή που απαιτείται από την Επιτροπή.

3. Αν, τυχόν αλλαγές των τοπικών διοικητικών μονάδων συνεπάγονται τροποποίηση των ορίων των περιφερειών του επιπέδου NUTS 3, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5.

Άρθρο 5

Τροποποιήσεις της NUTS

1. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε αλλαγή στις υφιστάμενες διοικητικές μονάδες, καθώς και για οποιαδήποτε άλλη αλλαγή σε εθνικό επίπεδο που μπορεί να επηρεάσει τα κριτήρια ταξινόμησης που ορίζονται στο άρθρο 3.

2. Τροποποιήσεις στην ονοματολογία NUTS που ορίζεται στο παράρτημα I μπορούν να εγκρίνονται από την Επιτροπή κάθε 3 χρόνια το πολύ, βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στο άρθρο 3, και σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 7, παράγραφος 2.

3. Η Επιτροπή τροποποιεί τις μη διοικητικές μονάδες ενός κράτους μέλους, όπως ορίζεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, μόνο αν, στο εν λόγω επίπεδο της NUTS, η τροποποίηση μειώνει την απόκλιση του μεγέθους (όσον αφορά τον πληθυσμό) από όλες τις περιφέρειες της ΕΕ.

4. Οι τροποποιήσεις της ονοματολογίας NUTS τίθενται σε ισχύ την πρώτη ημέρα του τριμήνου δύο έτη μετά την έγκρισή τους, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 7, παράγραφος 2.

5. Αφού εγκριθεί μια τροποποίηση της NUTS, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να παράσχει, εντός 2 ετών, ιστορικές χρονοσειρές για τα τελευταία 5 έτη που αντιστοιχούν στη νέα περιφερειακή κατανομή.

Άρθρο 6**Διαχείριση**

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσει την ορθή διαχείριση της ονοματολογίας NUTS. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν, ιδίως:

- (α) Την εκπόνηση και ενημέρωση επεξηγηματικών σημειώσεων σχετικά με τη NUTS,
- (β) Την εξέταση των προβλημάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή της NUTS στις ταξινομήσεις των περιφερειών των κρατών μελών.

Άρθρο 7**Διαδικασία**

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την Επιτροπή Στατιστικού Προγράμματος που συστάθηκε βάσει του άρθρου 1 της απόφασης 89/382/ΕΟΚ, Euratom του Συμβουλίου⁽¹⁾.
2. Όταν γίνεται μνεία της παραγράφου αυτής, εφαρμόζεται η διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής που καθορίζεται στο άρθρο 5 της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 7 και το άρθρο 8 της εν λόγω απόφασης.
3. Το διάστημα που προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 6 της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου καθορίζεται σε 3 μήνες.

Άρθρο 8**Θέση σε ισχύ**

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 20ή ημέρα μετά τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

⁽¹⁾ ΕΕ L 181 της 28.6.1989, σ. 47.